

Torsdagen den 9 februari

Kl. 14.30

Anmälan om kompletteringsval till utrikesnämnden

Utökning av antalet suppleanter i lagutskottet

1 § Justerades protokollet för den 1 februari.

Meddelande om val av ytterligare en suppleant i lagutskottet

2 § **Anmälan om kompletteringsval till utrikesnämnden**

Talmannen meddelade att socialdemokratiska riksdagsgruppen på grund av uppkomna vakanser i utrikesnämnden som ny ledamot anmält Lennart Andersson och som ny suppleant anmält Marianne Ståhlberg.

Meddelande om ändringar i kammarens sammanträdesplan

Talmannen förklarade valda till

ledamot i utrikesnämnden

Lennart Andersson (s)

suppleant i utrikesnämnden

Marianne Ståhlberg (s)

3 § **Utökning av antalet suppleanter i lagutskottet**

Talmannen meddelade att valberedningen enligt ett till kammaren inkommet protokollsutdrag föreslagit att antalet suppleanter i lagutskottet skulle utökas från 20 till 21.

Kammaren biföll valberedningens förslag.

4 § **Meddelande om val av ytterligare en suppleant i lagutskottet**

Talmannen meddelade att val av ytterligare en suppleant i lagutskottet skulle ske vid morgondagens sammanträde.

5 § **Meddelande om ändringar i kammarens sammanträdesplan**

Anf. 1 TALMANNEN:

Med ändring av gällande plan för sammanträden i kammaren kommer a) sammanträdet fredagen den 17 februari att inställas,

b) inget arbetsplenium att hållas vid sammanträdet onsdagen den 22 februari, som därför ägnas uteslutande åt utrikesdebatten.

6 § Svar på fråga 1988/89:391 om Stiftelsen Arbetets museum

Anf. 2 Utbildningsminister BENGT GÖRANSSON:

Herr talman! Ingrid Sundberg har frågat mig om det är regeringens avsikt att göra Stiftelsen Arbetets museum till ett statligt museum och, om så icke är fallet, hur extern finansiering skall ske. Ingrid Sundberg har vidare frågat vilken kulturverksamhet museet här ägnat sig åt sedan starten år 1983.

Arbetets museum drivs av en stiftelse som bildats av LO, TCO, ABF, TBV och KF. Uppgiften för stiftelsen är att med det f.d. bomullsspinneriet Strykjärnet i Norrköping som centrum dokumentera arbetet och levandegöra arbetets historia. Sedan budgetåret 1985/86 utgår till stiftelsen ett statsbidrag på 5 milj. kr. Dessa medel har använts dels till planering för den kommande museiverksamheten, bestående bl.a. av olika dokumentationsprojekt och förberedelser för det kommande utställningsbygget, dels till insatser på olika håll i landet i form av vandringsutställningar samt inventerings- och forskningsprojekt. Arbetets museum har också fungerat som forum för en rad seminarier rörande arbetarkultur.

En lång rad diskussioner har sedan stiftelsens tillkomst förts mellan utbildningsdepartementet och representanter för stiftarna om fördelningen av det ekonomiska ansvaret för verksamheten i framtiden. Från departementets sida har det hävdats att det är nödvändigt med en betydande ekonomisk insats från stiftarnas sida om verksamheten skall bedrivas i stiftelsens egen regi. Just nu pågår förhandlingar mellan LO och Norrköpings kommun om ett köp av fastigheten. Om dessa förhandlingar ger resultat skapas nya utgångspunkter för diskussion om kostnadsfördelningen.

Några planer på att göra Arbetets museum till ett statligt museum föreligger inte.

Anf. 3 INGRID SUNDBERG (m):

Herr talman! Jag tackar utbildningsministern för svaret. Bakgrunden till min fråga är ett yttrande av ordföranden i Arbetets museum, Margareta Svensson från LO. Hon har sagt att museet är en riksangelägenhet och att staten skall betala. Statsrådet som representerar staten säger att förhandlingar har förts och att man vill att en viss del av det ekonomiska ansvaret skall tas över av stiftelsen. Det tycker jag är helt korrekt. Men är det rimligt att staten har lagt ned mer än 22 milj. kr. på ett museum, som ännu icke har visat någon museiverksamhet? Enligt statsrådets svar tycks Arbetets museum dessutom vara så hårt knutet till det s.k. Strykjärnet, om vilket man har sagt att en upprustning av det till museum skulle kosta 30 milj. kr., att denna knytning skulle vara ett villkor för att museet över huvud taget skulle kunna prestera någon form av kulturell verksamhet.

För att jag inte skall missförstås vill jag erinra om att statsrådet säger att museet har haft vandringsutställningar på olika håll i landet. Jag vore tacksam att få detta mer preciserat.

Naturhistoriska riksmuseet och Nordiska museet, dvs. de stora statliga museerna, lider hårt av lokalproblem och upprustningsproblem. Statsrådet säger här mer eller mindre rent ut att staten visserligen tills vidare skall fortsätta att ensam betala för Arbetets museum, men att detta ändå inte skall vara ett statligt museum. Bara där bryter man mot alla gängse regler för vad som gäller för statliga åtaganden. Dessutom knyts detta museum till det s.k. Strykjärnet, vilket enligt museet kostar 30 milj. kr. att upprusta. Jag vore tacksam om utbildningsministern ville tala om var dessa 30 milj. kr. skall komma från och vilken typ av utställningsverksamhet allmänheten kan vänta sig att få för alla dessa miljoner som flyter i väg.

Anf. 4 Utbildningsminister BENGT GÖRANSSON:

Herr talman! Arbetets museum har som museiinstitution inte ambitionen eller uppgiften att i egen regi samla föremål. På den punkten har det inte rått någon oenighet. Arbetets museum syftar till att i en unik industrimiljö, Strykjärnet i Norrköping, bl.a. medverka till att denna miljö kan bevaras. Det finns ett antal industrimiljöer som det finns skäl att värna och som har riksintresse, och Strykjärnet är ett exempel på det. Arbetets museum har där genomfört ett antal utställningar, men har ännu inte fullbordat sin permanenta basutställning, det är riktigt. Men ett omfattande seminariearbete och utställningsarbete har bedrivits under de gångna åren. Planer och önskemål om förändringar och utnyttjande av lokaler är ett område som har varit föremål för diskussioner. I de resonemang som nu förs mellan Landsorganisationen och Norrköpings kommun ser det ut som om parterna skulle kunna komma fram till en lösning.

Anf. 5 INGRID SUNDBERG (m):

Herr talman! Utbildningsministern säger i svaret att det förs förhandlingar mellan LO och Norrköpings kommun om köp av fastigheten, vars pris jag inte känner till, och att det, om dessa förhandlingar ger resultat, skapas nya förutsättningar. Jag vill ställa en direkt fråga: Hur ställer sig övriga intressenter eller stiftare i stiftelsen till detta? Är de villiga att ta på sig sin del av kostnaden, eller skall det bli en direkt LO-ägd fastighet i vilken museet kan tänkas hyra in sig?

Jag skulle vilja ställa ytterligare en fråga. Kan statsrådet klart och koncist säga att han räknar med att stiftarna skall vara med och betala denna upprustning eller skall museet få större statsbidrag? Utbildningsministern har inte berört det faktum att hela det ekonomiska ansvaret hela tiden har legat på staten utan att detta museum bedöms vara statligt och att ordföranden i stiftelsen tydligen tycker att det skall vara på det sättet.

Anf. 6 Utbildningsminister BENGT GÖRANSSON:

Herr talman! Frågan om hur Kooperativa förbundet ställer sig till LO:s förhandlingar med Norrköpings kommun kan jag självfallet inte besvara. Den frågan måste riktas dels till Kooperativa förbundets företrädare, dels till Landsorganisationens företrädare.

Jag vill understryka, vilket är viktigt, att staten har givit ett anslag på 5 milj. kr. i budgeten. Det innebär inte att staten har påtagit sig ett ansvar för

museets framtida finansiering. Det är just detta som är innebörden med den självständiga stiftelsen. Den tar sitt eget ansvar för den verksamhet som bedrivs och får ett statsbidrag. Lika litet som en frivillig organisation av annat slag som åtnjuter statsbidrag därmed har överlämnat ansvaret till staten för den totala finansieringen, lika litet har Stiftelsen Arbetets museum överlämnat ansvaret till staten för en totalfinansiering genom att få ett statsbidrag.

Anf. 7 INGRID SUNDBERG (m):

Herr talman! Jag har gjort mig underkunnig om att man från departementets sida har tagit så pass allvarligt på denna fråga att man har övervägt stiftelsens fortsatta existens, åtminstone när det gäller statsbidragen. Jag kan också konstatera att det från statsrådets sida inte har vidtagits någon höjning av statsbidragen de senaste åren. Detta måste, som jag ser det, vara ett tecken på att man också från regeringens sida tycker att detta är en abnorm situation, att man ensam finansierar ett s.k. museum och icke möts av någon motprestation, samtidigt som andra museer här i vårt land, både statliga och icke statliga, praktiskt taget skriker efter bidrag för att få hjälp med sina lokalkostnader, där dessutom utomordentligt stora kulturgärningar görs.

Anf. 8 Utbildningsminister BENGT GÖRANSSON:

Herr talman! Låt mig bara tillägga att det kan ta en viss tid, innan man finner den slutliga formen, när man har stiftelser med många medverkande. Vid dagens regeringssammanträde har vi efter mycket långa förhandlingar och många års plåga kunnat ge mig ett bemyndigande att teckna avtal med företrädare för industrin beträffande verksamheten vid Tekniska museet. Jag mötte frågan första gången jag kom till regeringen 1982, och redan då var den gammal. Det har varit en långvarig process som under långa perioder gjort att Tekniska museet haft svårt med sin planering inför framtiden. Jag är emellertid övertygad om att man kommer att kunna hitta goda lösningar för Arbetets museum, på samma sätt som man har kommit till en överenskommelse med företrädare för industrin när det gäller Tekniska museet.

Anf. 9 INGRID SUNDBERG (m):

Herr talman! Tekniska museet är ett utomordentligt exempel på hur samarbete mellan staten och enskilda intressenter skall kunna ske på museisidan. Arbetets museum är däremot ett avskräckande exempel på vad som kan bli följden, om man från statens sida inte ställer villkor för bidraget beträffande någon form av verksamhet. Detta har man nämligen gjort när det gäller Tekniska museet.

Jag kan bara konstatera att utbildningsministern lovade, eller var övertygad om, om jag minns hur orden föll, att detta skulle reda upp sig. Jag får hoppas att ordföranden i stiftelsen i så fall har klart för sig att hennes yttrande inte längre kan vara giltigt.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 10 Industriminister IVAR NORDBERG:

Herr talman! Elving Andersson har frågat mig vilka åtgärder jag ämnar vidta med anledning av att aktieteckningen i UV-Shipping inte tillgått på det sätt som jag uttalat.

Emissionen i UV-Shipping har inte fullt ut genomförts på det sätt jag haft anledning att förvänta. Av de över 12 000 aktieägarna i UV-Shipping har ca 180 personer tilldelats mer än en aktiepost. Fördelningen av de nyemitterade aktierna i UV-Shipping är nu genomförd och kan inte ändras. Jag har emellertid begärt en förklaring om varför överenskommelsen inte fullföljts av företagens styrelse och berörda fondkommissionärer.

Ambitionen har från statens sida varit att möjliggöra en mycket rättvis emission. Detta mål har inte nåtts. Jag välkomnar dock den debatt om tilldelningsprinciper vid emissioner på svensk aktiemarknad som denna emission givit upphov till. Kan denna debatt dessutom bidra till att en rättvisare fördelning av aktier vid emissioner i även andra än statliga bolag kommer till stånd i fortsättningen, är mycket vunnet.

Som jag sade i den tidigare debatten med Elving Andersson har jag dragit slutsatsen, att om det i fortsättningen blir aktuellt med publika emissioner eller försäljningar av aktier i statliga företag, bör dessa ske på ett annat sätt. För egen del anser jag att detta kan ske exempelvis genom ett lottningsförfarande, där det inte blir möjligt att vare sig gynna särskilda personer eller tilldela varje person mer än en aktiepost vid en fulltecknad emission.

Anf. 11 ELVING ANDERSSON (c):

Herr talman! Jag ber att få tacka industriministern för svaret på min fråga. Börsintroduktionen av UV-Shipping har tillgått på ett sätt som måste ifrågasättas mycket starkt. Regeringen med industriministern i spetsen har skött detta på ett synnerligen olämpligt sätt, enligt mitt förmenande. Det har gått så illa att t.o.m. riksåklagaren nu har inlett förundersökning för att utreda eventuella mutbrott.

För tre veckor sedan hade jag en debatt med industriministern här i kammaren om just denna fråga. Jag ifrågasatte då mycket starkt bl.a. det sätt på vilket börsintroduktionen gick till. Min kritik gick ut på att det var en alltför liten del av aktierna som kom allmänheten till del och att de aktier som skulle till allmänheten endast gick till s.k. VIP-kunder hos S-E-Banken, PKbanken och Hägglöf & Ponsbach Fondkommission, som var de institutioner som skulle sköta försäljningen. Inga vanliga småsparare fick chansen att teckna aktier i UV-Shipping.

Industriministern försvarade då det hela med att beslut hade fattats om att inga privatpersoner skulle få köpa mer än en börspost om 500 aktier. Nu visar det sig att ca 180 personer har fått köpa mer än en börspost, i vissa fall flera stycken. Man har alltså helt och hållet struntat i vad industriministern har sagt. Man kan också säga att industriministern inte har vidtagit nödvändiga åtgärder för att kontrollera och följa upp denna försäljning på det sätt som man kunde ha förväntat sig.

När aktierna börsintroducerades ökade de direkt i värde med drygt 80 %.

Det är nu alltså ett stort antal börsspekulanter eller finansvalpar, för att använda socialdemokraternas egen vokabulär, som har gjort sig en rejäl hacka genom industriministerns sätt att hantera denna fråga. Det tycker jag är beklagligt.

Anf. 12 Industriminister IVAR NORDBERG:

Herr talman! Först och främst vill jag säga till Elving Andersson att det var ca 43 % av nyemissionen som erbjöds allmänheten. I den överenskommelse som hade träffats ingick också att ingen skulle få köpa mer än en aktiepost. Det är det som Elving Anderssons fråga i princip gäller.

Det är riktigt att riksåklagaren har uppmärksammat detta fall, att en tilldelning har skett till de olika fondkommissionärernas kunder. Jag tycker att det är värdefullt att en undersökning görs. Den har ett intresse inte enbart för denna fråga som gäller UV-Shipping, utan undersökningen kommer att ha betydligt mer allmängiltigt intresse när det gäller hur denna marknad fungerar. Som jag sade i mitt svar hälsar jag denna debatt med tillfredsställelse. Om den kan bidra till att vi får en bättre ordning än vi har haft hittills på den marknaden, tycker jag att vi skall vara tillfredsställda.

Det svar som jag har fått från dem som har haft hand om fördelningen av aktierna är att resp. kommissionär icke har tilldelat någon kund mer än en aktiepost om 500 aktier. Någon samordning mellan kommissionärerna har dock inte skett annat än i begränsad utsträckning, mellan PKbanken och S-E-Banken. Bankerna hänvisar till banksekretessen och menar att det är bolagets sak att ange om man vill att en sådan kontroll skall göras.

De nya ägarna till UV-Shipping, som efter det att affären var klar den 11 november 1988 skötte kontakterna med banker och fondkommissionärer, upplever inte att de har gjort något fel. Ingen av de övriga inblandade är beredd att ta på sig något ansvar. Jag får väl i så fall göra det, eftersom jag kan kritiserats för att jag inte följde upp och kontrollerade att den överenskommelse vi gjorde följdes. Jag vill emellertid säga att vi förutsatte att så skulle ske på samma sätt som det hade skett då Procordia AB introducerades på börsen.

Anf. 13 ELVING ANDERSSON (c):

Herr talman! Jag tackar industriministern för dessa kompletterande upplysningar. Det är konstigt att alla svär sig fria från ansvar och att ingen har gjort något fel. Ändå har slutresultatet blivit felaktigt. Någonstans måste felet ligga. Det är i och för sig bra av industriministern att han tar på sig det politiska ansvaret. Det är ju han som bär det. Men jag tycker att industriministern i sin tur måste utkräva ansvar någon annanstans. Rimligtvis måste misstag ha begåtts och felaktigheter ha skett i hanteringen i bolagsstyrelsen och/eller hos fondkommissionärerna. Det skulle vara intressant att få reda på om industriministern ämnar vidta några åtgärder mot de berörda fondkommissionärerna som, enligt min mening, ganska tydligt har misskött detta. Man förutsatte att det här skulle lösas sig. Bara för att varje fondkommissionär inte sålde mer än en aktie brydde man sig inte om att kontrollera hos de andra, osv. Det är ganska bläögt att tro att det skulle räcka. Vi vet ju att det förekommer en form av brödraskap bland bankfolk,

aktieklippare och andra. Det är klart att de hjälps åt och försöker finna de vägar som är möjliga för att kringgå bestämmelser och annat och för att göra så goda affärer som möjligt. Det är beklagligt nu när staten är inblandad att man inte har sett till att täppa igen det här och få ordning på detta.

Anf. 14 Industriminister IVAR NORDBERG:

Herr talman! I mitt föregående inlägg berättade jag om vad som har förevarit. Jag tycker dock att det kanske är viktigare att diskutera hur detta skall hanteras och skötas i framtiden. Jag har deklarerat såväl tidigare som i svaret till Elving Andersson att jag är beredd att se till att det blir ett sådant förfarande vid nyemissioner att det icke skall vara möjligt att ens fördela enligt de önskemål som tidigare har funnits från bankerna om fördelning till deras egna kunder, utan det skall ske på ett rättvist sätt. De som har tecknat sig för aktier skall ha samma möjligheter att kunna få en aktiepost. Det kan vi klara genom ett lottningsförfarande. Jag kommer också att se till att den metoden tillämpas i fortsättningen.

Anf. 15 ELVING ANDERSSON (c):

Herr talman! Låt mig först säga att jag tycker att den här deklARATIONEN om att det i fortsättningen kommer att ske på ett annat sätt än i det här fallet är positivt. Det är bra att man drar lärdom av de misstag som har begåtts.

Jag tycker emellertid också att de som har misskött sig i det här fallet inte skall komma så lätt undan. Industriministern borde se till att det blir någon form av sanktion eller att de på annat sätt får känna av att de har burit sig åt på det här sättet. Jag tycker t.ex. att industriministern kunde tala om att de tre berörda, S-E-banken, PKbanken och Hägglöf & Ponsbach Fondkommission, aldrig mer får delta i denna typ av aktiviteter. Om vi skall sälja ut flera statliga aktier och annat, borde de som har misskött sig inte få delta. Är industriministern beredd att ge en sådan deklARATION i dag?

Anf. 16 Industriminister IVAR NORDBERG:

Herr talman! Som jag sade har de deklarerat att de icke anser sig ha begått något fel. Felet ligger i så fall i, som jag har sagt, att jag inte har följt upp det på ett tillräckligt sätt, markerat ända in i det sista, varit med vid fördelningen och så att säga sett till så att inte mer än en post har tilldelats resp. intressent. Jag trodde dock inte att en industriminister skulle behöva vara med vid det sista fördelningsögonblicket. Det måste jag ärligt säga.

Som Elving Andersson vet, vilket han själv har nämnt, kommer ju riksåklagaren att titta på om det finns mutproblem i det här fallet. Bankinspektionen har begärt in uppgifter om emissionen. Vad jag kan garantera är att de statliga emissionerna och hanteringen av statligt ägda aktier i fortsättningen kommer att ske på det sätt som jag har berättat om – en rättvis fördelning bl.a. genom lottningsmetoden.

Anf. 17 ELVING ANDERSSON (c):

Herr talman! Att fondkommissionärerna själva har sagt att de inte anser sig ha begått något fel har jag förstått. Frågan är om industriministern anser att de har begått något fel eller om industriministern delar uppfattningen att de har skött det här på rätt sätt.

Prot. 1988/89:64
9 februari 1989

Om reklam i läromedel

Anf. 18 Industriminister IVAR NORDBERG:

Herr talman! Som jag sade innebar överenskommelsen att ingen skulle få köpa mer än en aktiepost. I och med att 180 personer – av ca 12 000 personer – har fått mer än en, de har fått två aktieposter, är det självklart att jag bedömer att de icke har skött detta på det sätt som jag hade förväntat mig. Men de har kanske icke uppfattat det som jag självfallet uppfattade det, nämligen att man skulle följa upp och göra en avstämning och avkollning ända in i det sista. Denna fråga kommer dock att hanteras av andra som har tagit upp frågan. Det viktiga är dock att vi får en förhoppningsvis bättre tingens ordning, icke bara när det gäller de statliga emissionerna utan också när det gäller hela den privata sektorns introduktioner av olika slag på aktiemarknaden.

Överläggningen var härmed avslutad.

8 § Svar på fråga 1988/89:411 om reklam i läromedel

Anf. 19 Statsrådet GÖRAN PERSSON:

Herr talman! Elisabeth Persson har frågat mig om jag tänker vidta några åtgärder för att förhindra reklam i läromedel.

Skolan har som en av sina uppgifter att förmedla normer och värderingar. Härigenom, och genom att barn och ungdomar tillbringar en stor del av en känslig och påverkbar period av sitt liv i skolan, är det nödvändigt att skolan iakttar varsamhet med vilka budskap den delger sina elever.

Mot denna bakgrund menar jag att det är direkt olämpligt att i läroböcker eller på annat sätt i skolan sprida reklambudskap. Kommunerna har det grundläggande ansvaret att med egna medel bekosta de läromedel eleverna behöver i undervisningen. Jag vill här hänvisa till de preciseringar av kommunernas skyldigheter när det gäller läromedel som regeringen föreslagit i proposition 1988/89:4 om skolans utveckling och styrning, som riksdagen i går anslöt sig till.

Jag utgår från att kommunerna kommer att ta sitt ansvar i dessa avseenden utan ytterligare särskilda regler från riksdagens eller regeringens sida.

Anf. 20 ELISABETH PERSSON (vpk):

Herr talman! Jag tackar statsrådet för svaret på min fråga. Jag konstaterar att vi är helt överens om att reklam inte hör hemma vare sig i skolan i allmänhet eller i läromedel.

Statsrådet utgår i svaret i från att kommunerna kommer att ta sitt ansvar i detta sammanhang utan ytterligare regler från riksdag eller regering. Förhoppningsvis kommer statsrådets mycket kraftfulla markering mot reklamen i skolan att medföra att det som exempelvis har hänt i Söderköping inte skall sprida sig till andra kommuner.

Jag tycker att det skulle vara värdefullt att få höra vad statsrådet anser att man nu skall göra i Söderköping. Där finns det läromedel med såld reklamplats i form av klistermärken. Fr.o.m. denna termin sitter eleverna med dessa böcker framför sig. Har statsrådet synpunkter på hur man skall gå

till väga i Söderköping för att bli av med detta så vore jag tacksam att få del av dem.

Prot. 1988/89:64
9 februari 1989

Anf. 21 Statsrådet GÖRAN PERSSON:

Herr talman! Vi förde i går i kammaren en lång diskussion om skolans styrning och organisation. Vi var då överens om – det var en bred politisk uppslutning – att den decentralisering vi står inför kräver ett stort ansvar i från de lokala skolstyrelserna och från kommunerna i samverkan med elever, föräldrar och lärare. Om jag en dag senare skulle stå här i kammaren och i detalj reglera hur en enskild kommun skall hantera vissa frågeställningar, skulle den diskussionen vi hörde i går inte alls vara trovärdig. Jag kommer således inte att ge mig in på diskussioner om enskilda kommuner, utan jag har här avgett ett principiellt svar där jag markerat i principfrågan så kraftigt som jag tycker är nödvändigt för att stävja en tendens – om det nu är en sådan – redan i ett tidigt skede.

Anf. 22 ELISABETH PERSSON (vpk):

Herr talman! Jag förstår att statsrådet inte vill stå här och i detalj tala om hur man skall bete sig i Söderköping. Jag tror också att problemet är ganska svårlöst. Men jag är tacksam över markeringen att reklam är direkt olämplig och hoppas att detta kommer att gå fram. Huvudsaken är faktiskt att vi slipper se saken upprepas någonstans. Problemet bottnar naturligtvis i att kommunerna har svårigheter att finansiera sina läromedel. Det är då kanske en annan fråga som vi skall ta upp vid ett senare tillfälle.

Överläggningen var härmed avslutad.

9 § Svar på fråga 1988/89:412 om regeringsåtgärder med anledning av visst utvisningsbeslut

Anf. 23 Statsrådet MAJ-LIS LÖÖW:

Herr talman! Mot bakgrund av ett enskilt ärende har Maggi Mikaelsson frågat mig om jag tänker göra något för att ändra de regler eller den praxis som gäller beträffande uppehålls- och arbetstillstånd när det föreligger anknytningsskäl.

Som Maggi Mikaelsson väl torde känna till så är det inte möjligt för mig att diskutera alla enskildheter i ett utlänningsärende. Jag vill emellertid informera Maggi Mikaelsson om vad som allmänt gäller beträffande uppehålls- och arbetstillstånd då anknytningsskäl åberopas.

Som huvudregel vid sådana skäl gäller att uppehålls- och arbetstillstånd skall ha beviljats före inresan i Sverige.

För en person som ansökt om politisk asyl i landet och som under väntan på besked etablerat en anknytning till en person som är bosatt i Sverige tillämpas en annan praxis. Detta innebär att en asylsökande kan få stanna av anknytningsskäl även om de politiska skälen inte bedöms tillräckliga för uppehållstillstånd. I dessa fall gäller i princip att parterna skall ha sammanbott under äktenskapsliknande former i minst ett år.

Jag finner inga skäl att ändra på dessa regler.

*Om regeringsåtgärder
med anledning av visst
utvisningsbeslut*

Anf. 24 MAGGI MIKAELSSON (vpk):

Herr talman! Jag ber att få tacka invandrarministern för svaret. Jag vet också att man inte kan diskutera enskilda fall, men problemet i det här fallet synes för mig vara ganska allmängiltigt. Det är trots allt inte helt ovanligt att flyktingar, som det står, "etablerat en anknytning", dvs. att man har blivit förälskad och gifter sig med en som är svensk medborgare.

Invandrarministern hänvisar till den praxis som tillämpas och säger: "Detta innebär att en asylsökande kan få stanna av anknytningsskäl även om de politiska skälen inte bedöms tillräckliga – –". Då krävs att man skall ha sammanbott under äktenskapsliknande former under minst ett år. I det här aktuella fallet har paret varit gift sedan den 23 februari 1987, alltså 2 år så när som på 14 dagar. Det skulle innebära att vederbörande skulle ha rätt att få uppehållstillstånd. Nu har myndigheterna valt att inte räkna hela den tid som vederbörande har varit gift. Vid första utvisningstillfället hade paret varit gift bara fem månader. Sedan har man överklagat domen, och det har tagit väldigt lång tid. Vi vet att den svenska byråkratin kan vara krånglig. Det här tycks vara ett fall där man bör se över reglerna. Jag undrar om invandrarministern skulle vara beredd att se över reglerna så att praxis kan ändras och man när det gäller anknytningsinvandring kan räkna hela den tid man varit gift, från första början så att säga.

Anf. 25 Statsrådet MAJ-LIS LÖÖW:

Herr talman! Det är svårt att föra ett principiellt resonemang i ett konkret fall som till yttermera visso är litet ofullständigt beskrivet. Jag utgår från att arbets- och uppehållstillståndet inte beviljades av flyktingsskäl. Det betyder ju att jag måste betrakta det som fullt möjligt för vederbörande att gå precis samma väg som alla andra som söker sig hit på anknytningsskäl, vilket blivit allt vanligare, nämligen att man åker till sitt hemland och där ansöker om anknytningsskäl innan man kommer tillbaka till Sverige. Det är den vägen som alla andra som söker sig hit på anknytningsskäl får använda. Jag kan inte förstå att man skulle gå ifrån denna praxis i det här fallet. Det är dessutom så att när utvisningsbeslutet fattades förelåg inte ett års sammanboende, utan fem månaders äktenskap.

Anf. 26 MAGGI MIKAELSSON (vpk):

Herr talman! Problemet i det här fallet – i sådana här fall kanske jag skall säga för att hålla det på det principiella planet – är att om man söker uppehållstillstånd eller asyl av politiska skäl är det inte så enkelt att återvända till sitt hemland bara för att söka ett nytt uppehållstillstånd av andra skäl. Om man uppenbart vet att en människa har rätt att stanna i Sverige av anknytningsskäl borde man kunna se till att den svenska byråkratin inte tvingar människor att fara kors och tvärs till andra länder, gå till svensk ambassad och där ansöka om uppehållstillstånd. Att det är byråkratiskt krångligt måste invandrarministern inse. Just därför tycker jag att vi borde se över praxis och undersöka om det inte vore möjligt att vederbörande i fall där det är uppenbart att man har rätt av annat skäl att stanna i Sverige, slipper fara utanför Sveriges gränser för att söka uppehållstillstånd.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 27 Statsrådet MAJ-LIS LÖÖW:

Herr talman! Lars Norberg har frågat om regeringen är beredd att se till att ingen iranier mot sin vilja återsänds till Iran.

Varje asylärende avgörs med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Besluten bygger på en individuell bedömning. Några gruppbeslut fattas inte.

Den som har övergett en krigsskådeplats eller som har flytt från sitt hemland för att undgå förestående krigstjänstgöring betraktas enligt utlänningslagen (1980:376) som en s.k. krigsvägrare. Regeringen har dock inte tagit ställning till om de iranier som anför krigsvägrarskäl kan betraktas som krigsvägrare efter det att Iran och Irak ingått avtal om eldupphör. Enligt min mening finns det skäl att avvakta utvecklingen i regionen. Jag har emellertid erfaren att statens invandrarverk fortfarande i sin individuella prövning beviljar uppehållstillstånd till sådana personer som bedöms vara krigsvägrare.

Problemet med ensamman barn – som också tas upp i frågan – från Iran finns i många europeiska länder. FN:s flyktingkommissarie har visat stort intresse för frågan och arbetar för närvarande på lösningar i samråd med olika länder. Som jag nämnde förra veckan i samband med frågesvar finns det när det gäller ensamman barn motstridiga intressen. Det är en grannliga uppgift att bedöma vad som är bäst för barnet. En utgångspunkt för flyktingpolitiken har ju varit att söka återföra barn och föräldrar. Det får här liksom i övriga fall bli enskildheterna i varje ärende som avgör hur det skall bedömas.

Anf. 28 LARS NORBERG (mp):

Herr talman! Jag tackar statsrådet för svaret. Men jag är inte särskilt tillfredsställd med det. Statsrådet säger att besluten skall bygga på en individuell bedömning. Mellan Iran och Irak råder inte fred utan en mycket bräcklig vapenvila. Jag tycker att det är lika galet att sända tillbaka människor till Iran mot deras vilja som det var när Sverige vägrade att emot judiska flyktingar under Hitlertiden. Den regim som dödar hundratals, ja tusentals politiska motståndare kan inte vara särskilt ägnad att ta emot flyktingar som lämnat sitt land av politiska skäl eller därför att de har varit rädda för att tvingas delta i ett krig som de inte vill delta i och som de anser vara principvidrigt.

När det gäller speciellt barn tycker jag att grymheten nästan går över alla gränser. Statsrådet säger att FN:s flyktingkommissarie arbetar med dessa problem. Men barnen måste befinna sig i en psykiskt i väldigt olycklig situation. Visserligen har de sänts hit av sina föräldrar för att bli skyddade, men samtidigt känner de sig svikna av sina föräldrar. Att tvinga dem med poliseskort att lämna landet är höjden av grymhet. En individuell bedömning borde bytas ut mot en generell bedömning. Alla iranier borde få stanna tills man vet att de inte hotas till liv och hälsa när de återsänds.

*Om handläggningen av
vissa asylärenden*

Anf. 29 Statsrådet MAJ-LIS LÖÖW:

Herr talman! Jag förstår att Lars Norberg inte är nöjd med det här svaret. Han var redan i sin fråga ute efter att få ett besked om gruppbeslut av mig i kammaren när det gäller alla iranier. Jag påpekade, precis som har påpekats många gånger tidigare i kammaren, att så går inte behandlingen av ärendena till. Man prövar varje ärende individuellt. Med anledning av vad Lars Norberg sade vill jag understryka att vi inte skickar tillbaka några flyktingar vare sig till Iran eller till något annat land.

Jag delar Lars Norbergs uppfattning att det är viktigt att vi med extra stor omsorg funderar över problemet med de ensamma iranska barnen. I förra veckan hade vi här i kammaren ett långt replikskifte kring detta, och jag ser ingen anledning att upprepa det i dag.

Anf. 30 LARS NORBERG (mp):

Herr talman! Jag är tacksam för det kompletterande svaret. Frågan är om man inte borde förändra lagstiftningen så att vissa generella beslut vore möjliga. Jag hoppas att statsrådet kommer att tänka över frågan om man inte i fall av denna art kan ge generella besked, och att hon sedan eventuellt kan återkomma till regeringen i ärendet. Vi vet att det finns människor som är fyllda av ångest inför hotande utvisning. Den ångesten kunde undvikas om man hade generella regler i fall som dessa.

Överläggningen var härmed avslutad.

11 § .Svar på fråga 1988/89:413 om prismärkningen inom dagligvaruhandeln

Anf. 31 Statsrådet MARGOT WALLSTRÖM:

Herr talman! Elisabeth Persson har frågat mig om jag kommer att vidta några åtgärder med anledning av att en stor affärskedja ämnar slopa prislapparna.

Det är ett väsentligt intresse för konsumenterna att de har tillgång till god prisinformation, och jag anser att det brister i detta avseende i stor utsträckning såväl när det gäller dagligvaror som andra varor och tjänster.

Regeringen har i årets budgetproposition (prop. 1988/89:100 bil. 15 s. 19) uttalat att konsumenternas tillgång till rättvisande prisinformation behöver förbättras. Den utredning om konkurrensförhållandena i den svenska ekonomin som regeringen har aviserat i propositionen kommer därför även att få till uppgift att föreslå åtgärder till förbättringar och överväga om det behövs särskilda regler för att konsumenterna skall få en fullgod och rättvisande prisinformation.

Anf. 32 ELISABETH PERSSON (vpk):

Herr talman! Jag tackar statsrådet för svaret på min fråga.

Statsrådet hänvisar i svaret till den aviserade utredningen om konkurrensförhållandena i den svenska ekonomin. Utredningen skall överväga om det behövs särskilda regler för att konsumenterna skall få en rättvisande prisinformation. Jag tar för givet att den markering som statsrådet har gjort i

dag kommer att avspeglas i direktiven till utredningen. Det lär väl dröja ett tag, kanske ganska länge, innan det är dags för beslut i denna fråga. Jag hoppas att detta uttalande kommer att få den effekten att bristerna i fråga om prismärkningen åtminstone minskar och att prismärkningen så småningom blir bättre. Jag delar statsrådets uppfattning att detta är en mycket angelägen fråga som har stor betydelse för konsumenterna runt om i landet varje dag.

Jag tackar än en gång för svaret, och jag tycker att det är värdefullt med denna markering.

Överläggningen var härmed avslutad.

12 § Svar på fråga 1988/89:422 om marknadsföringen av tjänster inom den offentliga sektorn

Anf. 33 Statsrådet MARGOT WALLSTRÖM:

Herr talman! Ulla Orring har frågat mig om jag ämnar vidta några åtgärder så att även den offentliga sektorns tjänster omfattas av ett aktivt konsument-skydd.

Bakgrunden till frågan är följande: SJ har i januari höjt priserna för vissa persontransporter och infört ett nytt system med s.k. röda avgångar. Enligt Ulla Orring har den marknadsföring som SJ har använt varit vilseledande och förorsakat klagomål från konsumenterna-trafikanterna. Marknadsföringen granskas emellertid enligt Ulla Orring inte av konsumentverket och KO, eftersom deras aktionsområde är begränsat till den privata sektorn.

Detta är fel. När stat och kommun driver ekonomisk verksamhet räknas de – lika väl som privatägda och kooperativa företag – som näringsidkare och är underkastade marknads- och konsumentlagstiftningens regler. Detta gäller alltså även för SJ.

Jag har tagit reda på att det har kommit in anmälningar till konsumentverket beträffande SJ:s marknadsföring under den senaste månaden. Verket undersöker om marknadsföringen kan anses vara vilseledande.

Anf. 34 ULLA ORRING (fp):

Herr talman! Jag tackar för svaret.

Konsumentens bästa borde vara ett mål som omfattas av fler än folkpartiet och borde gälla såväl den privata som den offentliga sektorn. Ja, konsumentens bästa är ännu mer viktig inom den offentliga sektorn, eftersom det saknas konkurrens och valfrihet där.

I det aktuella fall som jag har berört handlar det om SJ och den annonskampanj som har dragits i gång för att stimulera resandet vid s.k. röda avgångar. Man kan nu se stora braskande annonser i de s.k. rikstidningarna. Däremot har trafikanterna och konsumenterna på de korta sträckorna lämnats i sticket. Praktiskt taget ingen information om höjda priser har annonserats – i varje fall inte i lokalpressen. Det är inte bara en resenär, dvs. en konsument, som har fick uppleva att priset höjdes snart sagt över en natt – på en sträcka t.ex. med 18 kr. Det är ingen liten prisökning, och den lämnar naturligtvis spår i den enskildes plånbok.

Av svaret framgår det att dessa frågor har tagits upp av enskilda konsumenter i anmälningar till konsumentverket. Jag tycker att det är bra. Men jag kan enbart konstatera att konsumentskyddet inte har fungerat vad gäller ordentlig prisinformation till resenärerna.

Trots svaret kvarstår min fråga till konsumentministern: Ämnar statsrådet vidta några åtgärder så att även den offentliga sektorns tjänster omfattas av ett aktivt konsumentskydd? Jag avser då det totala området, på samma sätt som när vi antog en ny produktsäkerhetslag och regeringen fick i uppdrag av en enig riksdag att se över lagens tillämpningsområden, dvs. att den skall omfatta även offentliga tjänster. Jag anser nämligen att konsumentskyddet inom den offentliga sektorn, – hemtjänst, postväsendet, televäsendet och SJ – inte är fullgott. Vi har stora krav på det privata näringslivet, men vi har lägre krav på den offentliga servicen.

Anf. 35 Statsrådet MARGOT WALLSTRÖM:

Herr talman! Jag håller med Ulla Orring om att vi skall se till konsumentskyddet. Det gör vi också. Jag anser att det är vår uppgift att se till konsumenternas bästa.

Ulla Orring vet säkert mycket väl sedan utskottets och kammarens behandling av denna fråga att det ibland kan bli gränsdragningar som är svåra att göra när det gäller den offentliga sektorn. Det är kanske nödvändigt att förklara hur det ligger till. I marknads- och konsumenträtten menar man med begreppet näringsidkare någon som yrkesmässigt driver verksamhet av ekonomisk natur och av sådan karaktär att den kan betecknas som yrkesmässig. Om statliga och kommunala organ bedriver sådan verksamhet är de alltså näringsidkare. Däremot är myndigheter som bedriver verksamhet som ett led i offentlig förvaltning inte näringsidkare. Där kan man nämna sotning som exempel, som föreskrivs i offentligrättslig ordning. Inte heller service typ sjukvård och skolväsende är att bedöma som näringsverksamhet.

Regeringen har tagit till sig utskottets synpunkter på detta och kommer att bereda dessa frågor. Det är vår strävan. Men man skall också vara medveten om de svåra gränsdragningar som man ibland kan råka ut för, t.ex. när det gäller sjukvård och skolväsende. Men bra prisinformation, för att återgå till bakgrunden till frågan, är också ett viktigt konkurrensmedel.

Anf. 36 ULLA ORRING (fp):

Herr talman! Jag vill tacka statsrådet för den upplysningen. Men svåra gränsdragningar blir det alltid då det gäller konsumentskydd, och särskilt inom den offentliga sektorn. Men för det får man inte skjuta problemet ifrån sig. Vem bär ansvaret för prishöjningar, vem bär ansvaret för indragningar av postkontor? Man kan gå runt i byråkratin och aldrig få ett riktigt svar. Det hänvisas än till den ena, än till den andra.

När det gäller ett konsumentskydd menar jag att granskningen skall omfatta otillbörliga marknadsåtgärder och bristfällig information. Om vi anser – och det tror jag att Margot Wallström också gör – att företagens beteende inom marknadsekonomin ramar ibland kan ge upphov till konsumentproblem, då måste vi också erkänna att den offentliga sektorns handlingsmönster kanske ger ännu mer problem. Och vi är mer beroende av

de tjänster det gäller, eftersom det inte finns konkurrens.

Den här frågan ger anledning till en djupare debatt, och jag tänker återkomma på den punkten.

Anf. 37 Statsrådet MARGOT WALLSTRÖM:

Herr talman! Det är Ulla Orring välkommen att göra. Som politiker vet vi ju båda att gränsdragningen många gånger gäller hur det politiska inflytandet – och systemet, så att säga – skall passas ihop med det ansvar i övrigt som man kan ha, och med konsumenternas intresse. Visst finns det gränsdragningsproblem som är viktiga och som man inte kan vifta bort så aldeles enkelt.

Men för näringsidkare gäller ju samma regler, och man kan också ställa myndigheterna till svars – det känner Ulla Orring till. Och det är ju precis det som avses i det här fallet.

Anf. 38 ULLA ORRING (fp):

Herr talman! Jag tycker, som jag sade i mitt första anförande, att om man utgår från konsumentens bästa – vilket jag hoppas att vi gör – och från den enskildes berättigade krav på att få en bra information, så har i det här fallet SJ helt misslyckats.

Då man frågar på de olika järnvägsexpeditionerna vem som har bestämt hur annonseringen skall ske, så hänvisas man från den ena till den andra. Men gäller det en enskild näringsidkare, kan man ganska säkert gå till företaget och säga: "Jag är som konsument inte nöjd med det här, varför har ni gjort på det sättet?"

Man får aldrig raka besked på den här punkten så länge den statliga byråkratin finns. Jag tror visst att de enskilda tjänstemännen gör vad de kan. Men själva systemet är felaktigt, och det är därför jag tycker att man skall bryta upp det och få ett ordentligt konsumentskydd inom hela den offentliga sektorn – hemtjänst, sjukvård, offentlig service i form av transporter och kommunikationer. Det är ett mycket stort område, som berör väldigt många människor.

Anf. 39 Statsrådet MARGOT WALLSTRÖM:

Herr talman! Jag måste bara få kommentera det här sista beträffande SJ. Det är naturligtvis samma problem när det gäller ett stort företag – att man måste hitta den ansvarige. Det här fallet är ju nu föremål för konsumentverkets granskning, och därvid får man naturligtvis leta rätt på den som är ansvarig.

I övrigt delar jag Ulla Orrings uppfattning att vi skall sträva efter ett gott konsumentskydd i alla sammanhang. Men samtidigt skall vi veta att det kräver en ordentlig diskussion om det politiska styrsystemet och det politiska inflytandet.

Anf. 40 ULLA ORRING (fp):

Herr talman! Jag hoppas att man inom SJ tar till sig den här debatten och hittar den som är ansvarig för denna information. Jag har inte lyckats få den informationen under min undersökning av det här ärendet.

Denna gång gäller det SJ. En annan gång kan det vara postverket som drar

Prot. 1988/89:64
9 februari 1989

Meddelande om interpellations- och frågesvar

Om järnvägstrafiken i Kalmar län

in en poststation. Som konsument och kund i en glesbygd kan man aldrig få besked om vem som bär ansvaret. Den ena myndigheten hänvisar till den andra.

Detta måste redas ut, och jag hoppas verkligen att statsrådet tar itu med det på ett bra sätt till konsumenternas bästa. Det är vad vi från folkpartiet önskar.

Överläggningen var härmed avslutad.

13 § Meddelande om svar på interpellation 1988/89:102 m.m.

Anf. 41 Statsrådet MARGOT WALLSTRÖM:

Herr talman! Med hänvisning till riksdagsordningen vill socialministern meddela att han med anledning av statsrådsskifte inom socialdepartementet har möjlighet att besvara Karin Israelssons interpellation och Barbro Westerholms fråga om den rättsmedicinska verksamheten den 14 februari.

14 § Svar på fråga 1988/89:417 om järnvägstrafiken i Kalmar län

Anf. 42 Kommunikationsminister GEORG ANDERSSON:

Herr talman! Anna Horn af Rantzien har, med hänvisning till trafikhuvudmannen i Kalmar län får ny styrelse före sommaren, frågat mig om regeringen kan medverka till att beslutet om att lägga ner samtliga järnvägar i Kalmar län rivs upp eller skjuts upp så att den nyvalda styrelsen i länstrafikbolaget kan ta över ansvaret.

Jag vill först framhålla vikten av att beslut om den framtida trafikeringen på länsjärnvägarna grundas på en allsidig bedömning. En sådan bedömning måste också innefatta miljöaspekter. Genom det rådrom som getts till den 1 juli 1990 får trafikhuvudmännen förutsättningar att väl förankra besluten i länen.

Enligt vad jag fått veta kommer trafikhuvudmannen i Kalmar län att sända ut sitt nyligen framtagna förslag om trafikeringen för synpunkter till olika intressenter. Efter sammanställning och ytterligare beredning kommer det samlade beslutsunderlaget därefter att prövas av trafikhuvudmannens styrelse den 9 maj. Frågan kommer också att tas upp när den nya bolagsstämman träffas i juni månad. Detta betyder att goda förutsättningar finns för att det kommande trafikbeslutet väl speglar länetns uppfattning och vilar på ett bra underlag. Jag anser mot denna bakgrund att jag inte har anledning att vidta någon åtgärd med anledning av frågan.

Anf. 43 ANNA HORN AF RANTZIEN (mp):

Herr talman! Jag ber att få tacka för svaret. Jag hade hoppats få en liten hjälp på vägen när det gäller att påverka det beslut som frågan gäller.

Här har jag ett citat: "Under mina första tio dagar som kommunikationsminister har jag blivit medveten om att miljöfrågorna tränger sig på med örhörd styrka." Så sade Georg Andersson vid ett transportforskningssemi-

narium. Då uppfattade jag en glimt av hopp. Men det var tydligen för tidigt.

Ett annat citat – från dagens DN: "Anders Wijkman finner det obegripligt att samhället efter femton års debatt fortfarande inte har några styrmedel som tvingar fram en mer miljömedveten syn på transporter och energianvändning." Detta sades på en konferens om kommunerna och miljön inför 90-talet.

Jag har levit i Kalmar län i ett bakvatten, kan man säga. Järnvägarna dras in över småländska höglandet innan man kommer till Kalmar. Man måste alltså åka buss, om man inte tar någon av småjärnvägarna ner till tre orter vid kusten. Dessa järnvägar har hela tiden utsatts för nedläggningsförsök, trots förtvivlat motstånd. Den starke mannen i KLT – länsförbundet – avgår i sommar och övergår till att arbeta som ordförande i kraftbolaget och Kraftbuss. Man ställer sig där nere frågan om han inte är jävig.

Det finns en fin beskrivning på hur järnvägarna brukar läggas ner: Man slutar investera, rationalisera, effektivisera. Man leder över en del av tågtrafiken till närliggande större banor, även om det innebär långa omvägar för resenärer och gods. Man sätter in parallellgående bussar samt för över en del av tåggodset till lastbil. Man drar in på servicen, stänger stationer och lastplatser. Man upphör med de populäraste tågtureerna, främst de lokala och regionala. Man slutar underhålla bana och motorvagnar. Man uppvisar allt färre resenärer på linjen och allt sämre ekonomiskt resultat.

Man nedläggningsutredde persontrafiken. Man lägger efter regeringsbeslutet ned persontrafiken. Man gör om banan till ren gods bana eller industrispår och drar ned på godstågsstandarden och servicen ännu mer. Man för till slut över det sista godset till landsväg. Man river bana och stationer. Man skrotar tågen och säljer allt som går att sälja: mark, räls, hus m.m.

Kan kommunikationsministern fortfarande inte hitta något styrmedel att påverka denna utveckling?

Anf. 44 Kommunikationsminister GEORG ANDERSSON:

Herr talman! Jag tycker att Anna Horn af Rantzien ger en mycket mörk och pessimistisk bild av SJ och SJ:s utvecklings möjligheter. Den kontrasterar bjärt emot de informationer som jag nyligen har fått vid kontakter med SJ:s ledning och med banverkets ledning. Jag kan berätta att jag nu på förmiddagen har tagit första spadtaget till ett stort järnvägsbygge. Det pågår en utveckling inom SJ och järnvägarna.

Till den fråga som nu har väckts är bara att säga att riksdagen i bred enighet har sagt att besluten om den framtida trafikeringen av länsjärnvägarna skall fattas decentraliserat hos trafikhuvudmännen som också ansvarar för den lokala och regionala kollektivtrafiken. Detta ligger i linje med vår tro på lokal och regional demokrati.

Självfallet utgår jag ifrån att företrädare på regional och lokal nivå tar miljöhänsyn då de planerar sin trafik. Det är utifrån den utgångspunkten och den bestämda uppfattningen att detta är det bästa för den lokala befolkningen som riksdagen har gjort sitt ställningstagande och fastlagt trafikplaneringen på det sätt som riksdagen gjorde genom beslut förra våren.

Prot. 1988/89:64
9 februari 1989

Om SJ:s sovvagnsförbindelser till och från Uddevalla

Anf. 45 ANNA HORN af RANTZIEN (mp):

Herr talman! Om man kunde tro på den optimism som kommunikationsministern ådagalägger här vore det väl underbart. Men det kan man inte när man ser hur ärendena bereds och leder till felaktigt underbyggda beslut. Oskarshamn–Hultsfredsbanan t.ex. skall kosta 57 miljoner, enligt KLT. Dessa uppgifterna har de fått från K-konsult. Enligt banverket kostar det bara 12 miljoner, och det för en längre sträcka! Denna bana är dessutom i gott skick fram till år 2000, så man förstår att kostnaderna inte behöver bli så höga.

Västervik–Hultsfredsbanan har rustats upp i somras, så det behövs inte så värst mycket pengar för att hålla trafiken i gång. Dessutom skall ju banverket bekosta underhållet. Det är inte KLT som skall göra det, vilket de själva påstår. KLT har inte heller sökt de bidrag som erbjudits.

Jag hoppas ändå att vi på något sätt – även utan kommunikationsministerns medverkan – genom tidningar och radio kan väcka opinion i fortsättningen fram till dess att beslutet skall fattas.

Överläggningen var härmed avslutad.

15 § Svar på fråga 1988/89:420 om SJ:s sovvagnsförbindelser till och från Uddevalla

Anf. 46 Kommunikationsminister GEORG ANDERSSON:

Herr talman! Elving Andersson har, med hänvisning till att SJ för sin nya tidtabell i maj planerar att dra in sovvagnstrafik till och från Uddevalla, frågat mig om jag är beredd att ta initiativ så att sovvagnsförbindelsen till och från Uddevalla bibehålls.

Riksdagen har i bred enighet bestämt att SJ självt skall bestämma sina tidtabeller. Det har bedömts att SJ med sin strävan att öka kundanpassningen bör vara bäst skickat att utforma en lämplig långväga tågtrafik. Uppgiften för regering och riksdag är i stället att ange de allmänna förutsättningarna för järnvägstrafiken, så att en från samhällsekonomisk utgångspunkt riktig utveckling främjas.

Jag är därför inte beredd att ta initiativ för att påverka planeringen av tidtabellerna för enskilda trafiklinjer.

Anf. 47 ELVING ANDERSSON (c):

Herr talman! Jag ber att få tacka kommunikationsministern för svaret på min fråga även om det inte innehöll någonting positivt.

Om man bor i trestadsområdet – Uddevalla-Vänersborg-Trollhättedistriktet – eller i mellersta eller norra Bohuslän och skall vara i Stockholm ganska tidigt på förmiddagen eller vice versa, alltså om man skall från Stockholm till denna region, finns det för närvarande två transportsätt att välja mellan: antingen SJ-sovvagn eller flyg. Med den tänkta indragningen av sovvagnarna finns bara flyget kvar. Människor som reser privat och själva betalar sina biljetter har i praktiken inte råd att flyga, och för dem som reser i tjänsten försvinner valmöjligheten.

Detta kommer att tvinga resenärer att ta flyget. Från miljösynpunkt är detta naturligtvis helt förkastligt.

Någon gång måste regeringen inse att alla vackra valtal och paroller om att satsa på miljö och miljövänliga kommunikationer också måste omsättas i handling.

Det som kommunikationsministern säger i svaret är i och för sig helt riktigt, nämligen att uppgiften för regering och riksdag i stället är att ange de allmänna förutsättningarna för järnvägstrafiken, så att en från samhällsekonomisk utgångspunkt riktig utveckling kan främjas. Så långt är det rätt. Men i det trafikpolitiska beslutet 1988 finns också ett miljömål fastlagt. Ett av målen för trafikpolitiken är att trafiken skall främja miljön och en miljövänlig trafik.

Jag vill fråga kommunikationsministern om han anser att SJ:s agerande främjar miljövänlig trafik och om det överensstämmer med miljömålet i det trafikpolitiska beslutet. Jag anser inte det, men det vore intressant att få reda på vad kommunikationsministern anser.

Anf. 48 Kommunikationsminister GEORG ANDERSSON:

Herr talman! Målen för trafikpolitiken ligger fast. I dem ingår också miljömålet.

Jag måste fråga Elving Andersson: Anser Elving Andersson att regering och riksdag skall sitta och ta ställning till tidtabeller och planering av enskilda trafiklinjer inom SJ landet runt?

Elving Andersson försöker föra en omöjlig diskussion. Det ger naturligtvis en viss publicitet och ger uttryck för otålighet och för en opinion i det enskilda fallet. Men vi måste ändå hålla på en arbetsfördelning som är rimlig. Jag kan inte tänka mig att Elving Andersson menar att regeringen skall sitta och avgöra var, hur och när tåg skall gå fram på olika linjer och i vilken utsträckning de skall medföra sovrvagnar.

Anf. 49 ELVING ANDERSSON (c):

Herr talman! Det låter sig naturligtvis sägas att det bara är för att väcka uppmärksamhet som jag tar upp en sådan här fråga. Så är det inte. Jag är allvarligt bekymrad över utvecklingen och ser denna fråga som ett principfall.

Jag är medveten om att regeringen kanske inte kan göra någonting i det enskilda ärendet, men den kan ändå tala om att den utveckling som SJ för närvarande främjar på många områden inte medverkar till en för miljön bättre trafik. Att för regioner och orter dra in kommunikationsmöjligheterna och på det viset tvinga resenärer ta flyget kan väl ändå inte överensstämma med riksdagens och regeringens beslut 1988 om målen för trafikpolitiken?

Detta kan väl åtminstone kommunikationsministern svara på: Tycker kommunikationsministern att framtvunga en övergång från tågtrafik till flyg är en miljöriktig trafikutveckling i det här landet?

Anf. 50 Kommunikationsminister GEORG ANDERSSON:

Herr talman! Just för att ta upp konkurrensen med flygtrafiken planeras nu en utbyggnad av snabbtågsförbindelserna.

Anf. 51 ELVING ANDERSSON (c):

Herr talman! I det här landet bor det faktiskt människor även utanför Stockholm, Göteborg och Malmö. Det är mellan dessa tre orter som snabbtågen skall sättas in. Skall alla andra människor i det här landet tvingas flyga?

Man kan inte enbart satsa på snabbtåg mellan de stora befolkningskoncentrationerna! Man måste även se till att det finns kommunikationsmöjligheter i andra delar av landet och att de kommunikationerna också sker på ett miljöriktigt sätt. Det borde kommunikationsministern försöka verka för!

Överläggningen var härmed avslutad.

16 § Svar på fråga 1988/89:421 om Öresundsförbindelserna

Anf. 52 Kommunikationsminister GEORG ANDERSSON:

Herr talman! Sten Andersson i Malmö har mot bakgrund av vissa tidningsuppgifter frågat mig om jag är beredd, innan slutgiltigt beslut tas avseende fasta Öresundsförbindelser, att även seriöst pröva alternativet en kombinerad järnvägs- och bilbro mellan Malmö och Köpenhamn.

De svenska och danska Öresundsdelegationerna har i sin tidigare rapport beskrivit förutsättningarna m.m. för en kombinerad väg- och järnvägsbro mellan Malmö och Köpenhamn. Delegationerna har sedan fått i uppdrag att redovisa möjligheterna att anlägga en borrhad tunnel för järnvägstrafik under Öresund och möjligheterna att uppföra en kombinerad förbindelse så att först järnvägs- och senare vägdelen byggs. Denna rapport presenteras inom kort och kommer att remissbehandlas.

Det samlade utredningsmaterialet, vilket bl.a. inkluderar 1987 års utredningsrapport och remissynpunkterna på denna, kommer senare att ligga till grund för regeringens ställningstagande om hur Öresundsförbindelser skall utformas.

Svaret på Sten Anderssons fråga är således ja.

Anf. 53 STEN ANDERSSON i Malmö (m):

Herr talman! Jag tackar för svaret. Jag tolkar det som så, att vi nu i alla fall är överens om att vi skall ha en fast förbindelse mellan Malmö och Köpenhamn – nu kommer debatten att handla om hur den skall se ut.

Jag ser positivt på att man inte har tagit bort alternativet en kombinerad bil- och järnvägsbro. Det alternativ som har presenterats i dagarna, nämligen enbart en tågtunnel, innebär ju stora problem, framför allt ekonomiska. Jag tror att de flesta är överens om att man inte kan få någon bra ekonomi om vi väljer tågtunnel, och då kan vi hamna i den situationen att vi har dels en tågtunnel som måste med svenska folkets pengar starkt subventioneras, dels en färjetrafik som går på halvfart därför att tunneln har tagit en del av den trafik som tidigare gick på färjorna. Det är en situation som jag hoppas ingen vill ha. Jag är därför tacksam för att statsrådet säger att han seriöst kommer att bedöma även en kombinerad järnvägs- och bilbro.

Till sist skulle jag i alla fall vilja ställa en fråga. Man skall ju inte ironisera i

riksdagen, men det har ofta talats om långbankar från olika statsministrars sida, om någon fråga har varit i långbank så är det sannerligen frågan om förbindelsen mellan Malmö och Köpenhamn. Därför är min fråga till statsrådet: När kan vi förvänta oss ett besked eller ett beslut från regeringen i den här frågan?

Överläggningen var härmed avslutad.

17 § Svar på fråga 1988/89:423 om renovering av rådhuset i Stockholm

Anf. 54 Justitieminister LAILA FREIVALDS:

Herr talman! Hadar Cars har i en fråga till bostadsminister Ulf Lönnqvist frågat om regeringen avser att ge igångsättningstillstånd för renovering av rådhuset i Stockholm och när detta tillstånd i så fall kommer att lämnas.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som skall besvara frågan.

Regeringen har vid regeringssammanträdet i dag uppdragit åt byggnadsstyrelsen att låta bygga om rådhuset.

Anf. 55 HADAR CARS (fp):

Herr talman! Det var ett kort och bra svar – jag tackar.

Roligt att regeringen kunde ta sig samman så snabbt efter min fråga.

Svaret kommer att glädja dem som arbetar i rådhuset. Det gläder också mig.

Överläggningen var härmed avslutad.

18 § Föredrogs och hänvisades

Proposition

1988/89:74 till justitieutskottet

19 § Anmälades och bordlades

Proposition

1988/89:30 om godkännande av protokoll mellan Sverige och Finland om ersättning för bortfall av kommunalskatt i vissa fall, m.m.

20 § Meddelande om interpellationer

Meddelades att följande interpellationer framställts

den 8 februari

1988/89:112 av *Sten Andersson* i Malmö (m) till justitieministern om likhet inför lagen:

Att "ta seden dit man kommer" är sedan lång tid tillbaka ett rättesnöre för många i vårt land. Vi har fått lära oss sedan barnsben att förhållanden, lagar och regler som gäller i de länder man besöker skall följas. Detta gäller givetvis också då man bosätter sig i ett nytt land.

Samma krav bör i konsekvensens namn även gälla för de utlänningar som besöker Sverige eller bosätter sig här. Tyvärr verkar så inte vara fallet.

Följande stod att läsa i en tidning tisdagen den 7 februari 1989 angående en dom i Malmö tingsrätt:

En 16-årig dövstum pojke torterades av sin fosterpappa i en villa i Malmö.

Pojkens händer och fötter bands och pappan knöt en snara runt hans hals. Han piskades med en kraftig käpp och låstes in i en mörk källare.

Normalt skulle fosterpappan fått fängelse. Men tingsrätten tog hänsyn till traditionerna i familjens hemland. Den 39-årige mannen fick villkorlig dom och dagsböter.

Skulle ovan nämnda dom bli prejudicerande, kommer vi att hamna i en ytterst besvärlig situation.

Kommer framöver t.ex. en utländsk eller invandrad narkotikahandlare att gripas och ställas inför rätta i Sverige, skall hänsyn då tagas till traditioner som gäller i det land personen i fråga kommer ifrån? Om svaret blir ja, innebär det att en svensk får ett straff för ett brott och en utlänning eller invandrare ett annat straff för samma brott.

Det är och förblir min bestämda uppfattning, att kommer man hit till Sverige får man också finna sig i våra lagar och regler. Domstolarna måste döma efter svensk lagstiftning och inte efter hur traditionerna är utomlands. Med anledning av domen i Malmö tingsrätt önskar jag ställa följande fråga till statsrådet:

Är statsrådet beredd medverka till att domar som fälls i Sverige i huvudsak baseras på brottets art och inte på traditioner i andra länder?

den 9 februari

1988/89:113 av *Sten Andersson* i Malmö (m) till utbildningsministern om TV-programmet *Zick Zack*:

Radionämnden har beslutat att stoppa lottodragningen i TV-programmet *Zick Zack*, eftersom det ansågs som ett otillbörligt gynnande av AB *Tipstjänst*. Detta ställningstagande kan få förödande konsekvenser för andra mycket populära TV-program.

Bortsett från att många i och för sig ansåg *Zick Zack* vara ett dåligt TV-program, så måste förmodligen konsekvensen bli att radionämnden stoppar det av svenska folket mycket uppskattade *Tipsextra*-programmet med bl.a. inslag av spel på hästar, dvs. V 65, för vad är väl detta program om inte ett gynnande av AB *Tipstjänst* och AB *Trav och Galopp (ATG)*?

Radionämndens "dom" måste väl i konsekvensens namn betyda att man får visa resultaten, men inte hur det går till att få fram resultaten. Då måste väl detta inte enbart gälla *Lotto*, utan även *fotboll* och *V 65*. Eller...?

Det är nämligen uppenbart att både AB *Tipstjänst* och *ATG* är starkt intresserade av att deras resp. produkter kan sändas, oftast mer eller mindre

direkt, i Tipsextra-programmet på lördagarna.

Med anledning av ovanstående önskar jag svar på följande frågor av kulturministern:

Är statsrådet beredd vidta åtgärder med tanke på radionämndens fällning av TV-programmet Zick Zack?

Om radionämnden nu gjort en enligt reglerna korrekt bedömning då man stoppade Zick Zack, är då statsrådet beredd informera svenska folket om skillnaden mellan detta program och lördagseftermiddagarnas uppskattade Tipsextra, som säkerligen gynnar AB Tipstjänst och ATG?

1988/89:114 av *Carl Frick* (mp) till industriministern om åtgärder mot utförsäljning av statlig egendom:

Under senare tid har man sålt ut statlig egendom – den har privatiserats. Detta har skett på sätt som för många har varit stötande. Aktierna har fördelats så att stora företag och vissa privatpersoner med goda bankförbindelser har gynnats. De vanliga medborgarna har haft små möjligheter att få köpa aktierna. Köpkurserna har satts lågt, och kort efter börsintroduktion har kurserna stigit kraftigt. Ett fåtal har på detta sätt kunnat berika sig genom den gemensamma egendomen.

Det hela är mycket märkligt, och ännu märkligare är det att det har kunnat ske under en socialdemokratisk regering som ideologiskt borde ha haft en annan inställning till gemensam egendom och till frågan vilka som skall gynnas i samhället.

Det är i grund egendomligt att medborgarna skall köpa det som de redan äger. Det är ju så att statlig egendom tillhör hela svenska folket och det är medborgarna som har finansierat tillskapandet genom skattemedel. Ännu märkligare är det då att ett fåtal skall njuta frukterna av det gemensamma.

Det är dags att hela systemet med utförsäljning av gemensam egendom ses över. Vi måste noga överväga hur detta skall gå till för att de verkliga ägarna inte skall berövas frukterna av sina satsningar.

Speciella metoder måste övervägas, så att alla medborgare får rätt till aktier i sin egendom, aktier som de sedan kan sälja på den öppna marknaden. Eftersom medborgarna redan äger den gemensamma egendomen, borde de inte behöva betala för dessa aktier.

Jag vill av industriministern ha en redogörelse för vilken syn som regeringen har i denna fråga och vilka åtgärder regeringen överväger för att se till att de verkliga ägarna skyddas.

1988/89:115 av *Carl Frick* (mp) till socialministern om transplantation av vävnader:

Enligt uppgifter i massmedia förekommer det att man använder utvecklingsstörda som vävnadsbank för att få benmärg till transplantationer. De utvecklingsstörda tillfrågas inte om de vill vara med på operationen. De som godkänner den och de som utför den förutsätter den ovetandes tysta medgivande.

För mig känns detta som ett oerhört integritetsbrott som är ovärdigt det

svenska samhället. Vi måste nu ställa oss frågor om den instrumentella människosyn som börjar prägla det svenska samhället. Vi har allvarliga tendenser att se allt levande ur ett snävt nyttoperspektiv. Vi skall vara nyttiga före livet – då aborterade foster används till kosmetika och mediciner – vid livet – då somliga levande skall vara vävnadsbanker – ända till att efter döden fungera som organbank för transplantation.

Jag vill med anledning av rapporterna om benmärgstransplantationerna ha en redogörelse för hur socialministern och regeringen ser dels på denna fråga, dels på transplantationer utan "donatorers" uttryckliga medgivanden.

1988/89:116 av *Carl Frick* (mp) till miljö- och energiministern om miljöfarligt avfall:

I Svenska Dagbladet från den 8 februari har det rapporterats att det sker en omfattande export av miljöfarligt avfall från Sverige till i huvudsak EG-länder.

Den länge uttalade principen har varit att varje land skall ta ansvar för sitt avfall. Den gällde intill dess att regeringen medgav import och lagring av det högradioaktiva MOX-bränslet från Tyskland.

Den uppluckring av principen om egenansvaret som importen av MOX-bränslet innebar har uppenbarligen smittat av sig på svensk industri.

Många u-länder har lurats av skrupelfria industrimän att mot ringa vederlag ta hand om miljöfarligt avfall. Med tanke på de stämningar som finns inom EG kan vi befara att svenskt miljöfarligt avfall kan vidareexporteras.

Uppenbarligen är export av miljöfarligt avfall en intressant historia som omsätter stora belopp samtidigt som man befriar sig från sitt ansvar. I en ekonomi som betonar det fria flödet av varor och kapital och ser ökning av BNP som mått på välfärd och framgång blir också handeln med miljöfarligt avfall en helt naturlig företeelse. Den är helt enkelt bra; dels blir vi av med eländet, dels ökar vi vår penningomsättning. Det utgår inte moms på exportprodukter. Företagen får dessutom restitution på ingående moms. Det är säkert en god affär för företagen och för Sverige.

Jag skulle vilja ha besked från miljö- och energiministern om vad regeringen avser att göra för att:

- kartlägga omfattningen av den nu avslöjade trafiken
- ta reda på vad det är för sorts avfall som exporteras
- undersöka om vi inte måste införa slutanvändarintyg för denna export
- utreda om vi kan införa lagar som säger att det fordras speciella tillstånd för att få exportera miljöfarligt avfall
- vi skall kunna i lag fastslå grundprincipen att varje land måste ansvara för sitt eget avfall
- aktivt arbeta fram lagar och regler som äntligen gör det möjligt att minska det miljöfarliga avfallet.

1988/89:117 av Karin Ahrland (fp) till justitieministern om ungdomsgängsbrottsligheten:

Prot. 1988/89:64
9 februari 1989

Meddelande om interpellationer

På nytt plågas Stockholms innerstad nattetid av pojkgäng som vandaliserar egendom och misshandlar människor.

Det är en mycket liten grupp ungdomar det handlar om. Kärnan i gänget uppskattas till totalt ca 15 pojkar. Kring dessa ledarfigurer samlar sig dock ytterligare ungdomar, så att gängen när de drar fram kan omfatta upp till 50 pojkar.

Dessa ungdomsgäng sprider ängslan och oro. Visserligen är det få personer som faktiskt blir utsatta för gängens våld, men de hot som gängen sprider innebär att människor förändrar sitt beteende. Många vågar inte röra sig i Stockholms innerstad på kvällarna, man ängslas för att vänner och anhöriga skall råka illa ut etc. Därtill kommer att kostnaderna för gängens klotter och annan vandalisering blir omfattande.

Hittills har samhällets åtgärder för att motverka dessa pojkligor visat sig praktiskt taget verkningslösa. En mycket liten grupp unga pojkar kan därför i praktiken härja fritt helg efter helg. Detta är självfallet oacceptabelt.

Det räcker inte att, som justitieministern gör, förklara att pojkarna misshandlar och förstör för att ingen bryr sig om dem. Det går inte rimligen heller att hävda att de lagar som nu finns är tillräckliga för att samhället skall kunna förhindra att pojkligorna fortsätter att terrorisera Stockholms innerstad.

Sanningen är i stället den att samhället inte har några fungerande medel för att omhändertaga och behandla den mycket lilla grupp av hårt brottsligt belastade ungdomar det är fråga om. Inte minst från polisens sida vittnas om den frustration det innebär att gång på gång gripa samma pojkar och överlämna dem till de sociala myndigheterna, från vilka pojkarna sedan släpps eller rymmer för att därefter begå kriminella handlingar och på nytt gripas av polis.

Att tillåta att de nuvarande förhållandena fortsätter är oacceptabelt med tanke på en rättsstats självklara ansvar för att skydda medborgarnas liv och egendom. Att inte göra något är också inhumant mot de pojkar som inom ramen för gängens anonymitet utvecklas till veritabla gangsters.

En arbetsgrupp inom Stockholms stad har nyligen presenterat ett åtgärds-paket för att snabbt kunna komma till rätta med ungdomsvåldet. Bl.a. vill man kunna använda LVU för att göra snabba omhändertaganden av barn och ungdomar som ertappas i samband med brott. En sådan tillämpning av LVU kräver en ändring av LVU och därför ett initiativ från regeringen.

Jag vill fråga justitieministern:

Vilka initiativ avser justitieministern att vidta för att snabbt kunna komma till rätta med problemen med pojkligors framfart?

Meddelades att följande frågor framställdes

den 8 februari

1988/89:429 av *Inger Koch* (m) till utrikesministern om författaren Václav Havel:

Vad gör den svenska regeringen för att författaren Václav Havel skall släppas fri?

den 9 februari

1988/89:430 av *Leif Marklund* (s) till kommunikationsministern om timmertransporterna från Norrlands inland:

I regeringens trafikpolitiska proposition sägs att målen inför 1990-talet skall vara att genom en hög servicegrad och konkurrenskraftiga priser åstadkomma dels en fortsatt expansion av den gränsöverskridande kombitrafiken, dels en betydande överföring av den inrikes fjärtrafik på landsväg till kombitrafik.

Men med den prispolitik som SJ nu för riskerar allt tungt gods att styras över till landsväg. Det gäller flera tvärbanor i Norrland vad avser gods- och timmertransporter.

På sträckan Jörn–Arvidsjaur slås järnvägen ut med SJ:s nya prispolitik. Detta har gett kraftiga reaktioner i berörda kommuner, som kräver kraftfulla åtgärder från regeringen.

Jag vill därför fråga statsrådet:

Är statsrådet beredd att medverka till sådana åtgärder som gör att de tunga timmertransporterna från Norrlands inland till kusten även i fortsättningen kan ske via järnväg?

1988/89:431 av *Maggi Mikaelsson* (vpk) till kommunikationsministern om persontågstrafiken i Västerbotten:

Tåg 985/987 går varje dag från Vännäs och söderut. Tåget har anslutningar till både Göteborg, Malmö, Norrköping, Örebro, Västerås m.fl. stora städer. Detta tåg är inte en s.k. röd avgång, och resenärer till dessa platser blir hänvisade till tåg 91, som har röd avgång fem dagar/vecka och går till Stockholm. Risken är stor att antalet resande med tåg 985/987 blir så lågt att SJ ej anser det lönsamt och drar in detta tåg.

Min fråga till kommunikationsministern blir då:

Tänker kommunikationsministern vidta några åtgärder för att utöka antalet röda avgångar från Västerbotten?

1988/89:432 av *Viola Claesson* (vpk) till kommunikationsministern om SJ:s biljettprissystem:

Prot. 1988/89:64
9 februari 1989

Meddelande om frågor

SJ genomför en omfattande kampanj för "röda avgångar". Systemet har kritiserats hårt för att det fungerar godtyckligt och för att det bara gynnar vissa resenärer och vissa bandelar. Samtidigt har alla övriga järnvägsresor blivit mycket dyrare än tidigare. Risken finns att många inte har råd att åka tåg i fortsättningen.

Jag vill därför fråga kommunikationsministern:

Finns det planer på att förbättra SJ:s biljettprissystem så att fler resenärer har råd att välja det miljövänligare tåget?

1988/89:433 av *Gullan Lindblad* (m) till statsrådet Maj-Lis Lööv om rättssäkerheten för flyktingar:

I programmet Förmiddag i P 1 den 8 februari sades att flyktingar avvisas eller utvisas till länder där politiskt förtryck och förföljelse råder. Bl.a. utvisas kurder till Turkiet, där vi vet att de är utsatta för förföljelse.

JO har nyligen anklagat SIV för maktmissbruk men avstått från att väcka åtal med motiveringen att förfarandet i de aktuella ärendena varit sanktionerat från ledningens sida.

Jag vill fråga invandrarministern:

Vilka åtgärder ämnar invandrarministern vidta för att utlänningslagen skall följas och för att rättssäkerheten för flyktingar skall ökas?

1988/89:434 av *Bengt-Ola Rytting* (s) till utrikesministern om det politiska våldet i Colombia:

Det politiska våldet tilltar i Colombia. Fackliga ledare mördas systematiskt, men ändå går gärningsmännen fria. Rena massakrer på oskyldiga människor förekommer också.

Avser utrikesministern att aktualisera det politiska våldet i Colombia vid konferensen om de mänskliga rättigheterna i Genève, eller på annat sätt aktualisera frågan?

22 § Kammaren åtskildes kl. 15.44.

In fidem

OLOF MARCUSSON

/Gunborg Apelgren